

Mijlpaalarrest

Frits Mutsaerts kijkt terug op Holland Nautic/Decca

Hoe liepen de zaken die ten grondslag lagen aan wat later mijlpalen in de jurisprudentie werden? We kijken terug met de advocaat van toen.

.....
'Ik streed tegen Wichers Hoeth...
Voor hem was ik een debutantje
uit Utrecht'

Foto: Ronald Brokke

.....
Jan Pieter Nepveu
journalist
.....

Of Holland Nautic/Decca de boeiendste zaak is uit zijn loopbaan, weet Mutsaerts (56, Banning, Den Bosch) niet zeker. In 1982 bijvoorbeeld deed hij het eerste kort geding over de bescherming van software. En voor Kerk in Nood voerde hij met succes veertien jaar een taaie procedure tegen Cap Gemini. Maar dat Holland Nautic/Decca een juridische mijlpaal opgeleverd heeft, is duidelijk. 'De leer staat nog steeds overeind.'

Toen Decca zich meldde bij zijn toenmalige werkgever, Derks & Partners in Utrecht, was Mutsaerts een beginnend advocaat, intellectueel eigendomsrecht. 'Voor mij als jonge advocaat was deze zaak waanzinnig interessant. Ik moest veel naar Decca in Engeland om te overleggen met advocaten uit landen rond de Noord- en Oostzee.

In de Tweede Wereldoorlog had Decca radarinstallaties ontwikkeld tegen Duitse vliegtuigen. Die groeiden uit tot

een navigatiesysteem voor de scheep- en luchtvaart van Gibraltar tot de Noord-kaap. De exploitatie werd bekostigd uit de verhuur van ontvangers van de signalen. De inkomsten waren fors en gingen ook door nadat de octrooien verstreken waren. Maar het hele netwerk van zendmasten en ontvangers werd dan ook door Decca uit deze huurinkomsten bekostigd. Begin jaren tachtig ging Holland Nautic ontvangers verkopen. Dat gaf in Engeland een schok. Na wikken en wegen werd besloten te procederen in onder meer Nederland. Wij stelden dat het unfair was om te parasiteren op de inspanningen van Decca. Holland Nautic weigerde een vergoeding te betalen, en de kortgedingrechter in Zutphen wees onze vordering af. Een signaal zou iets ongrijpbaars zijn en geen voorwerp van een recht van intellectuele eigendom. Een merkwaardige redenering, vond ik.

Wij gingen in appèl. Want al betreft het slechts een ongrijpbaar signaal, het blijft unfair om te parasiteren op andermans inspanningen zonder een redelijke bijdrage te leveren. Ik streed tegen Wichers

Hoeth, een absolute coryfee op het gebied van intellectuele eigendom, schrijver van handboeken. Voor hem was ik een debutantje uit Utrecht.

Tijdens het pleidooi bij het hof gaf ik het voorbeeld van een taxicentrale met een communicatiesysteem voor chauffeurs dat ook onderhouden moet worden. De centrale lijdt schade door snorders die meeluisteren en snel naar de klanten racen. Ik zag instemmend geknik achter de tafel.

Als het debutantje won ik het hoger beroep. Ik kan me dat nog goed herinneren, een prachtige overwinning! We gingen onderhandelen over een redelijke vergoeding. Ik weet nog dat men honderd gulden per ontvanger bood. Een lachertje.

Daarna was de uitspraak van de Hoge Raad natuurlijk een domper. Het Hof en ook de advocaat-generaal hadden ons gelijk gegeven, maar de Hoge Raad kwam met de leer dat aanhaken in beginsel toegelaten is, tenzij het gaat om éénlijnsprestatiezaken. Bijzondere omstandigheden kunnen het aanhaken onrechtmatig maken. Maar in dit geval oordeelde de Hoge Raad: Decca heeft 35 jaar lang genoeg verdiend, de octrooien zijn allang verlopen, wij vinden het wel voldoende zo.

Ik noem dat economisch "binnendijs" redeneren. Decca leunde immers niet als Dagobert Duck achterover, maar onderhield van de huurinkomsten een compleet navigatiesysteem. Toch ben ik altijd blij gebleven dat ik de zaak in hoogste feitelijke instantie heb gewonnen.'

De kern van Holland Nautic/Decca (Ongeoorloofde mededinging)

In Holland Nautic/Decca oordeelde de Hoge Raad de verhandeling door Holland Nautic van radio-ontvangers waarmee navigatiesignalen afkomstig van het Decca-systeem konden worden ontvangen jegens Decca niet onrechtmatig. Het enkel profiteren van het Decca-systeem was niet onrechtmatig, nu Decca zich niet op enig recht van intellectuele eigendom kon beroepen. Voor aanvullende bescherming op grond van het gemene recht zou slechts ruimte bestaan indien de prestatie van Decca zodanig is 'dat zij op één lijn valt te stellen met die welke toekenning van een dergelijk recht rechtvaardigt'. Daarvan was naar het oordeel van de Hoge Raad geen sprake. Het risico van aanhaken was, gelet op het beginsel van vrijheid van handel en bedrijf, inherent aan de wijze waarop Decca haar bedrijf had ingericht.

HR 27 juni 1986, NJ 1987, 191 (met noot van Van Nieuwenhoven Helbach), BIE 1986, 71, IER 1986, 29, RvdW 1986, 137 en LJN AD7158.